

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра української мови і літератури

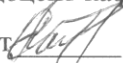
ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи **Наталія МИХАЛЬЧЕНКО**
28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (В Т. Ч. УКРАЇНСЬКА
ДАЛЕКТОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ)
ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),
освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Каленюк Світлана Олександрівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент (Світлана КАЛЕНІЮК)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри (Лілія РУСКУЛІС)

«26» серпня 2024 р.

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова» відбувається практичне оволодіння українською літературною мовою, засноване на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фразеологічної, орфографічної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм; ознайомлення з українськими говорами та їхніми особливостями, на основі яких сформована сучасна українська літературна мова. Засвоюються знання, що складають зміст сучасної української літературної мови як науки, усвідомлюється система лінгвістичних понять, нормативність української літературної мови, що сприяє ґрунтовному оволодінню орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами сучасної української літературної мови. Формується системний погляд на мову як засіб вираження думок і почуттів людини, практичні навички володіння культурою мови, уміння визначати орфограми та пунктограми в текстах на слух і пояснювати їх, уміння користуватися лінгвістичними словниками, науковою літературою. Удосконалюється мовний смак шляхом розширення філологічного світогляду, а також уважне й критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики.

Ключові слова: сучасна українська літературна мова, мовлення, норми мови, нормативність, мовна система, лінгвістичні поняття.

Summary

In the process of studying the discipline «Modern Ukrainian Literary Language» practical mastery of the Ukrainian literary language, based on the study of its system and subsystems - lexical-semantic, phraseological, orthographic, phonetic and grammatical, as well as regularities that determine the use of certain means of expression in accordance to modern norms takes place; acquaintance with Ukrainian dialects and their features, on the basis of which the modern Ukrainian literary language is formed. The knowledge that makes up the content of modern Ukrainian literary language as a science is acquired, the system of linguistic concepts, normativeness of Ukrainian literary language is realized, which promotes thorough mastering of orthoepic, orthographic, lexical, grammatical and stylistic norms of modern Ukrainian literary language. A systematic view of language as a means of expressing human thoughts and feelings, practical skills of language culture mastery, the ability to identify spellings and punctuation marks in texts by ear and explain them, the ability to use linguistic dictionaries, scientific literature are formed. Linguistic taste is improved by expanding the philological worldview, as well as attentive and critical attitude to one's speech and social language practice.

Key words: modern Ukrainian literary language, speech, language norms, normativeness, language system, linguistic concepts.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	<i>Рік підготовки:</i>	
Загальна кількість годин – 150		3	
150		<i>Семестр</i>	
		5	6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь Бакалавра	<i>Лекції</i>	
		14	14
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		36	36
		<i>Лабораторні</i>	
		10	10
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		<i>Самостійна робота</i>	
		90	90
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

V сем. 60 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота (40 % / 60 %)

VI сем. 60 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота (40 % / 60 %)

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Метою курсу є формування в студентів мовно-лінгвістичних компетенцій – комплексу лінгвістичних знань про мову як суспільне явище і систему, що охоплює фонетику, лексику, морфологію, синтаксис, стилістику тексту та культуру мовлення та постійно розвивається, вироблення вмінь оперувати лінгвістичними знаннями у професійній та науково-дослідницькій діяльності.

Завдання курсу: закріпити, систематизувати й узагальнити знання, уміння й навички, здобуті студентами в шкільному курсі української мови; поглибити знання про синтаксис простого та простого ускладненого речення; формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови, уникаючи граматичних помилок; навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів, що властиві українській мові як мові високої культури; прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять із української мови; формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: зважаючи на те, що метою курсу є свідоме практичне оволодіння українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем, то й пов'язаний він з відповідними дисциплінами, а саме: «Практикум з української мови», «Теоретичні проблеми мовознавства», «Старослов'янська мова», «Українська діалектологія», «Історія української мови» тощо.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 10-и кредитів.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1. Знати й розуміти предметну галузь професійної діяльності; мати сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації української школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.

ПРН 11. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти; характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями:*

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та розвиток суспільства, техніки та технологій.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність проявляти повагу до української національної культури; з'ясовувати проблеми сучасної мовної та інформаційної політики.

ЗК 8. Здатність бути відповідальним, ініціативним; працювати в команді, розподіляти функції у виконанні спільної діяльності.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність аналізувати процес практичної підготовки фахівця у ЗВО; адаптувати систему наукових знань у професійну діяльність і в площину освітнього компонента.

ФК 11. Здатність до аналізу історичних змін у мовній системі; з'ясування закономірностей народної мови в багатогранності її діалектів і говірок; засвоєння комплексу лінгвістичних

знань про сучасну українську мову як систему; узагальнення й систематизації стилістичної диференціації мови.

2. Програма навчальної дисципліни

V Семестр

Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця

Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).

Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Сміслові відношення між словами у словосполученні.

Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису

Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.

Кредит 3. Просте двоскладне речення

Тема 4. Просте двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.

Кредит 4. Головні члени речення

Тема 5. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.

Тема 6. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складений присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складений іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.

Кредит 5. Другорядні члени речення

Тема 7. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.

VI Семестр

Кредит 6. Односкладне речення

Тема 8. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень: означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, генетивні речення.

Кредит 7. Неповне речення

Тема 9. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.

Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.

Кредит 8. Просте ускладнене речення однорідними членами

Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.

Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.

Кредит 9. Речення з відокремленими другорядними членами

Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.

Тема 12. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладах. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.

Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення

Тема 13. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.

Тема 14. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.

Тема 15. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.

Тема 16. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	кон	Ср
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця</i>						
Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	14	2	2			10
Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.	16	2	4	2		8

Усього:	30	4	6	2		18
<i>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису</i>						
Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням.	30	2	2			26
Усього:	30	2	2			26
<i>Кредит 3. Просте двоскладне речення</i>						
Тема 4. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення.	30	2	6	2		20
Усього:	30	2	6	2		20
<i>Кредит 4. Головні члени речення</i>						
Тема 5. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження.	15	2	4	2		7
Тема 6. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою.	15	2	6			7
Усього:	30	4	10	2		14
<i>Кредит 5. Другорядні члени речення</i>						
Тема 7. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина.	30	2	12	4		12
Усього:	30	2	12	4		12
Усього за V семестр	150	14	36	10		90
<i>Кредит 6. Односкладне речення</i>						
Тема 8. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Класифікація односкладних речень.	30	2	4	2		22
Усього:	30	2	4	2		22
<i>Кредит 7. Неповне речення</i>						
Тема 9. Повні та неповні речення. Приєднувальні конструкції. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.	30	2	4	2		22
Усього:	30	2	4	2		22
<i>Кредит 8. Просте ускладнене речення однорідними членами</i>						
Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них.	30	2	4	2		22
Усього:	30	2	4	2		22

<i>Кредит 9. Речення з відокремленими другорядними членами</i>						
Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Пунктуація при відокремлених означеннях.	20	2	4	2		12
Тема 12. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	10	2	4			4
Усього:	30	4	8	2		16
<i>Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення</i>						
Тема 13. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій.	8	2	4	2		
Тема 14. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	8		4			4
Тема 15. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.	10	2	4			4
Тема 16. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	4		4			
Усього:						
Усього:	30	4	16	2		8
Усього за семестр:	150	14	36	10		90

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця</i>		
1.	Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	2
2.	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова.	2
<i>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису</i>		
3.	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням.	2
<i>Кредит 3. Просте двоскладне речення</i>		
4.	Тема 4. Просте двоскладне речення	2
<i>Кредит 4. Головні члени речення</i>		
5.	Тема 5. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження.	2
6.	Тема 5. Присудок як головний член двоскладного речення.	2

<i>Кредит 4. Другорядні члени речення</i>		
7.	Тема 7. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина.	2
	Усього за семестр	14
<i>Кредит 6. Односкладне речення</i>		
8.	Тема 8. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Класифікація односкладних речень.	2
<i>Кредит 7. Неповне речення</i>		
9.	Тема 9. Повні та неповні речення.	2
<i>Кредит 8. Просте ускладнене речення однорідними членами</i>		
10.	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.	2
<i>Кредит 9. Речення з відокремленими другорядними членами</i>		
11.	Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Пунктуація при відокремлених означеннях.	2
12.	Тема 12. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	2
<i>Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення</i>		
13.	Тема 13. Вставні конструкції у структурі поширеного речення.	2
14.	Тема 15. Звертання. Загальна характеристика.	2
	Усього:	14

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця</i>		
1.	Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	2
2.	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова.	4
<i>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення</i>		
3.	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням.	2
<i>Кредит 3. Просте двоскладне речення</i>		
4.	Тема 4. Просте двоскладне речення	6
<i>Кредит 4. Головні члени речення</i>		
5.	Тема 5. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження.	4
6.	Тема 5. Присудок як головний член двоскладного речення.	6
<i>Кредит 4. Другорядні члени речення</i>		

7.	Тема 7. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина.	12
	Усього за V семестр	36
<i>Кредит 6. Односкладне речення</i>		
8.	Тема 8. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Класифікація односкладних речень.	4
<i>Кредит 7. Неповне речення</i>		
9.	Тема 9. Повні та неповні речення.	4
<i>Кредит 8. Просте ускладнене речення однорідними членами</i>		
10.	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.	4
<i>Кредит 9. Речення з відокремленими другорядними членами</i>		
11.	Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Пунктуація при відокремлених означеннях.	4
12.	Тема 12. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	4
<i>Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення</i>		
13.	Тема 13. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій.	4
14.	Тема 14. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	4
15.	Тема 15. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.	4
16.	Тема 16. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	4
	Усього за VI семестр:	36

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання</i>		
1	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.	2
<i>Кредит 2. Просте двоскладне речення</i>		
2	Тема 4. Просте двоскладне речення.	2
<i>Кредит 3. Головні члени речення</i>		
3	Тема 5. Головні члени двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження.	2
<i>Кредит 5. Другорядні члени речення</i>		
4.	Тема 7. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина.	4
	Усього за V семестр:	10
<i>Кредит 6. Односкладне речення.</i>		
5.	Тема 8. Односкладне речення.	2
<i>Кредит 7. Повні та неповні речення.</i>		

6.	Тема 9. Повні та неповні речення. <i>Кредит 8. Просте ускладнене речення.</i>	2
7.	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. <i>Кредит 9. Речення з відокремленими членами.</i>	2
8.	Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. <i>Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення</i>	2
9.	Тема 13. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.	2
Усього за VI семестр:		10

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
<i>Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця</i>		
1.	Тема 1. Опрацювання наукової літератури з конспектуванням основних положень із теми «Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць». Виконання вправ і творчих завдань. Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі.	10
2.	Тема 2. Конспектування основних положень із наукової літератури з тематики «Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	8
<i>Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису</i>		
3.	Тема 3. Опрацювання наукових джерел й підготовка презентацій із теми «Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі.	12
4.	Тема 4. Аналіз наукових джерел із теми «Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення». Виконання вправ і творчих завдань.	14
<i>Кредит 3. Просте двоскладне речення</i>		
5.	Тема 5. Опрацювання наукової літератури з конспектуванням основних аспектів із теми «Просте двоскладне речення». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	20
<i>Кредит 4. Головні члени речення</i>		

6.	Тема 6. Конспектування наукової літератури з теми «Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою», «Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	14
<i>Кредит 5. Другорядні члени речення</i>		
7.	Тема 7. Опрацювання наукової літератури й підготовка презентації (творчого проекту, реферату) з теми «Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	12
Усього за V семестр		90
<i>Кредит 6. Односкладне речення</i>		
8.	Тема 8. Підготовка презентації (розгорнутого повідомлення, реферату) за аналізом наукової літератури з теми «Односкладне речення. Характер головного члена в них. Класифікація односкладних речень». Висвітлення низки проблемних питань із теми. Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	22
<i>Кредит 7. Неповне речення</i>		
9.	Тема 9. Опрацювання наукової літератури з конспектуванням основних положень із тематики «Повні та неповні речення. Приєднувальні конструкції. Загальне поняття про непоширені та поширені речення Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень». Висвітлення низки проблемних питань із теми. Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	22
<i>Кредит 8. Просте ускладнене речення</i>		
10.	Тема 10. Підготовка мультимедійної презентації (творчого проекту) з тематики «Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення». Опрацювання наукових джерел. Опрацювання правопису. Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	22
<i>Кредит 9. Речення з відокремленими другорядними членами</i>		
11.	Тема 11. Речення з відокремленими другорядними членами. Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань.	16
<i>Кредит 10. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення</i>		
12.	Тема 14. Аналіз наукової літератури з теми «Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань. Опрацювання правопису.	4
13.	Тема 15. Конспектування наукових джерел із теми «Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання,	4

	його місце в реченні. Інтонація при звертанні». Підготовка повідомлення про вивчення теми у шкільному курсі. Виконання вправ і творчих завдань. Опрацювання правопису. Написання есе з теми «Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів». Виконання вправ і творчих завдань.	
	Усього VI семестр:	90

9. Індивідуальне науково-дослідне завдання:

Підготовка проєкту / реферату з актуальних питань синтаксису словосполучення і простого речення. Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів описувати й аналізувати мовні явища, використовуючи різноманітні наукові джерела.

10. Форми роботи та критерії оцінювання:

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється *відмінно* за правильне виконання всіх завдань. Відповідь має бути повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначатися точністю, послідовністю і логічністю; відповідати мовним нормам.

Студенту виставляється *дуже добре* ставиться за виконання 75 % усіх завдань, якщо він у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки.

Студенту виставляється *добре*, якщо в ході відповіді він розкриває питання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу; у мовленні трапляються незначні мовні огріхи.

Студенту виставляється *достатньо*, якщо він володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, поверхово і фрагментарно або володіє частиною навчального матеріалу, уміє застосовувати знання в стандартних ситуаціях, але порушує послідовність і логічність викладу думок. У відповіді трапляються суттєві мовні помилки.

Студенту виставляється *задовільно*, якщо він бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

Кількість балів у кінці V семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Кількість балів у кінці VI семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Поточне оцінювання та самостійна робота (V семестр)						КР	Накопичувальні бали/сума	
T1-	T2	T3-	T4	T5	T6	T7	50	500/100*
90		90	90	90	90	90		

Поточне оцінювання та самостійна робота (VI семестр)						КР	Накопичувальні бали/сума		
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15-	50	500/100*
90	90	90	90				16		

11. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (повідомлення, реферат, мультимедійна презентація), презентації результатів виконання індивідуального науково-дослідного завдання, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, виконання вправ та тестових завдань, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, інтерактивні імітаційні методи (ситуативні завдання); специфічні прийоми: граматичний аналіз речень.

13. Рекомендована література

Базова

Підручники і методичні посібники

1. Ачилова В. П. Синтаксис і пунктуація української мови. Таблиці, схеми, зразки розбору: навч. посіб. Сімферополь: Аріал, 2013. 181 с.
2. Бабій І. М. Синтаксис сучасної української мови: самостійна та індивідуальна робота. Словосполучення. Просте речення. Просте ускладнене речення: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2014. 190 с.
3. Волянчук І. О. Граматика сучасної української літературної мови. Синтаксис: навч.-метод. посіб. Кременець: ВЦ КОГПІ ім. Т. Шевченка, 2014. 187 с.
4. Гуйванюк Н. В. Складні ускладнені речення: теоретико-практичний блок. Чернівці: Рута, 2003. 145 с.
5. Дудик П. С. Синтаксис української мови : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2010. 380 с.
6. Євтушина Т. О. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого ускладненого речення : навч. посіб. для студ. пед. вишів III – IV рівнів акредитації. Одеса : Бакаєв Вадим Вікторович, 2019. 188 с.
7. Житар І. Українська мова: синтаксис і пунктуація: навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 240 с.
9. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: БАО, 2011. 991 с.
10. Клипа Н. І. Українська мова. Синтаксис і пунктуація: навч. посіб. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2007. 160 с.
11. Кухарчук І. О. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Практикум: навч. посіб. для студ. філол. ф-тів вищ. навч. закл. Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. 213 с.
12. Кучерява О. А. Сучасна українська мова (синтаксис складного речення): навч.-мет. посіб. Одеса: ПНПУ імені К.Д.Ушинського, 2022. 104 с.

13. Марчук Л. М. Синтаксис складного речення: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2013. 171 с.
14. Межов О. Г. Синтаксис словосполучення та простого речення: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 191 с.
15. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посіб.. Луцьк: Надстир'я, 2021. 268 с.
16. Мойсієнко А. К. Сучасна українська мова. Синтаксис простого ускладненого речення: навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Персонал, 2009. 207 с.
17. Ожоган В. М. Синтаксис української мови. К.: Освіта України, 2009. 331 с.
17. Павлюк Т. П. Синтаксис української літературної мови: для студ. філол. спец.: навч.-метод. посіб. Сімферополь: Аріал, 2013. 141 с.
18. Пархонюк Л. Складне речення в українській мові: багатокомпонентні конструкції. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 80 с.
19. Пономарьова Л. В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: в 2 ч. Частина I : навч.посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2015. 146 с.
20. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм: метод. посіб. / за заг. ред. Рускуліс Л.В. Миколаїв: Іліон, 2021. 273 с.
21. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус навчально-методичних матеріалів: мовознавчий та історико-лінгвістичний цикли: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2020. 458 с.
22. Рускуліс Л. В., Баденкова В. М., Корнієнко І. А. Корпус типових навчальних програм. Частина I : навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2019. 183 с.
23. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підруч. для студ. вищ. навч. закл. 2-е вид., допов. К.: ВЦ «Академія», 2010. 408 с. (Альма-матер).

Допоміжна

1. Анікеєнко Ю. А. Функціонально-семантичні параметри експлікаторів розділових відношень зі значенням черговості та сумніву, непевності. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 11–16.
2. Багмут А. Й., Борисюк І. В., Олійник Г. П. Інтонація як засіб мовної комунікації. К. : Наукова думка, 1980. 243 с.
3. Балко М. Інтонація як засіб вираження синтаксичного зв'язку у словосполученні. *Лінгвістичні студії*. 2013. Вип. 26. С. 78–82.
4. Білошицька А. Односкладні речення. Українська мова, 8 клас. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 1–2. С. 44–47.
5. Бойчук Т. Синтаксис і пунктуація простого речення (Тестові завдання). *Дивослово*. 2010. № 10. С. 20–23.
6. Бріцин В. М., Мозгунов В. В. Когнітивні аспекти теорії модальності (на матеріалі східнослов'янського художнього дискурсу). *Мовознавство: Науково-теоретичний журнал*. 2013. № 2–3. Ч. 128–148.
7. Бріцин В. М. Модальність і предикативність: лінії розмежування і протиставлення // *Мовознавство: Науково-теоретичний журнал*. 2015. № 2. С. 77–85.
8. Вихованець І. Р. Навколо проблем предикативності, предикації і предикатності. *Українська мова*. 2002. № 1. С. 25–31.
9. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Вища школа, 1992. 253 с.
10. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Семантико-синтаксична структура речення. К. : Вища школа, 1983. 283 с.
11. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту : формальні та функційні вияви : монографія / відп. ред. А. П. Загнітко. Донецьк : Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
12. Вінтонів М. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 2. С. 3–7.
13. Гнаткович Т. Використання тестових технологій під час вивчення синтаксису простого і

- складного речення. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 6. С. 15–21.
14. Голоюх В. І. Еліптичні речення з невербіалізованим головним членом. *Мовознавство*. 1987. №1.
 15. Голуб Н. Синтаксис простого і складного речення: тренувальні вправи. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 2. С. 15–19.
 16. Горголюк Н.Г. Об'єктивна і суб'єктивна модальність: співвідношення понять і термінів. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 287. Т. 299. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 26–32.
 17. Городенська К. Г. Деривація синтаксичних одиниць. К. : Наук. думка, 1991. 192 с.
 18. Горпинич В. О. Генітивні речення в українській мові. *Українська мова*, 2009, № 3. С. 3–9.
 19. Горпинич В. О. Нерозкладні синтаксичні словосполучення в українській мові. *Українська мова і література в школі*. 1988. №7. С. 65.
 20. Горяний В. Д. Синтаксис односкладних речень. К. : Вища школа, 1984. 127 с.
 21. Грипас О. Новітній синтаксис в аспекті предикатно-аргументної теорії. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 5. С. 11–14.
 22. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць : монографія. Чернівці : Рута, 1999. 336 с.
 23. Дудик П. С. Словосполучення в українській літературній мові. К. : Вища школа, 1998. 136 с.
 24. Євсєєва Г. П., Баранник О. Ю. Односкладні номінативні та неповні речення як виразні стилістичні засоби мови роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. 2015. Вип. 16. С. 169–174.
 25. Єрмоленко С. І. Вивчення простих ускладнених речень у вищих навчальних закладах. *Дивослово*. 2003. № 11. С. 54 – 55.
 26. Єрмоленко С. І. Лінгводидактичні засади вивчення простого ускладненого речення на філологічних факультетах у педагогічних навчальних закладах: автореф. на здобуття наук. ступеня кандидата педагогічних наук: спец. спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ, 2009. 25 с.
 27. Єрмоленко С. І. Синергетика на заняттях із синтаксису у ВНЗ. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 3. С. 49 – 54.
 28. Загнітко А. Синтаксична синоніміка і синтаксична деривація. Донецьк : Дон НУ. 2003.
 29. Зубко Т. В. Семантична типологія предикатів сприйняття в сучасній українській літературній мові. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 55–60.
 30. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. К. : Вища школа, 1986. 166 с.
 31. Іваницька Н. Л., Гороф'янюк І. В. Підмет : наукові традиції та сучасна граматична теорія. *Філологічні студії : зб. наук. ст.* Вінниця : ВДПУ, 2005. С. 11-14.
 32. Іваницька Н. Л. Непоширене речення в українській мові. *Українська мова і література в школі*. 1984. №2. С. 31-35.
 33. Іваницька Н. Л. Просто й переконливо про непрості аксіоми теоретичної граматики (І. Р. Вихованець. Від слова - через словосполучення – до речення). Наукові праці Донецького університету на пошану І. Р. Вихованця. Донецьк, 2010. С. 32–38.
 34. Іваницька Н. Л. Синтаксична структура двоскладного речення (питання формально-граматичного і семантико-граматичного членування). *Українська мова і література в школі*. 1986. № 1. С. 36–41.
 35. Іваницька Н. Л. Сучасна українська граматична наука: традиції й оновлені орієнтири. Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського. *Наукові записки. Серія: Філологія : зб. наук. пр.* Вінниця : ВДПУ, 2007. Вип. 9. С. 3–6.
 36. Іваницька Н. Л. Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення. Вінниця, 2004. 94 с.

37. Іваницька Н. Л. Формально-граматичне і семантико-граматичне моделювання структури простого речення. *Мовознавство*, 1986. №1. С. 20–27.
38. Івченко Л. П. Односкладні речення. Урок у 9 класі. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2011. № 7. С. 16–19.
39. Ісак Н. Словосполучення в курсі шкільного синтаксису. *Урок української*. 2007. № 11–12. С. 33–36.
40. Кадомцева Л. О. Граматичні форми ускладнення структури простого речення. *Українська мова і література в школі.*, 1988. № 2. С. 29–33.
41. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 320 с.
42. Караман О. Підготовка студентів до викладання синтаксису в профільній школі. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 5. С. 24–28.
43. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
44. Козачук Г. О. Підмети, виражені словосполученнями. *Українська мова і література в школі*. 1982. № 3. С. 36–39.
45. Кульбабська О.В. Вторинна предикація у простому реченні : монографія. Чернівці : Чернів. Нац. ун-т, 2011. 672 с.
46. Кучеренко І. К. Логіко-граматична природа речень з узагальнюючими словами при однорідних членах. *Мовознавство*, 1977. № 6. С. 3–12.
47. Кучеренко І. К. Логіко-синтаксична природа речень з однорідними членами. *Мовознавство*. 1976. № 4. С. 56–66.
48. Лесінська О. М., Микитюк І. М. Структурно-семантичні особливості іменникового словосполучення. Science, innovations and education: problems and prospects: proceedings of the 10 th International scientific and practical conference, 4-6 May, 2022. CPN Publishing Group, Tokyo, Japan, 2022. P. 481–483.
49. Масицька Т. Особливості синтаксичної залежності в структурі простого речення. *Тенденції розвитку української лексики та граматики*. Варшава-Івано-Франківськ, 2014. Т. 3. С. 236–249.
50. Мельничук О. С. Розвиток структури слов'янського речення. К. : Наукова думка, 1966. 226 с.
51. Меншиков І. І., Попова І. С. Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. 89 с.
52. Мецлер А. А. Роль вставних конструкцій в організації комунікативно-інформаційного членування тексту. *Мовознавство*. 1986. № 6.
53. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій. Луцьк : Вежа, 2001. 340 с.
54. Надточий В. Синтаксис як вчення про відношення (Методичні поради щодо синтаксичного розбору різних видів складних речень). *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2009. № 10. С. 96–100.
55. Островська Л. С. Вираження темпоральної семантики атрибутивними конструкціями. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. *Мовознавство*. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 81–86.
56. Островська Л. С. Залежність формально-граматичної організації простого речення від інтонаційних характеристик. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 303. Т. 315. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. С. 24–29.
57. Островська Л. С. Інфінітив у системі атрибутивних відношень. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 282. Т. 294. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 63–67.
58. Плющ М. Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані). К. : Вища школа, 1976. 157 с.
59. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель): монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2009. 432 с.

60. Попова І. С. Фундаментальні категорії синтаксису української мови у формально-граматичному та метамовному аспекті: автореф. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Чернівці, 2012. 40 с.
61. Потеха Л. І. Складні випадки розмежування додатка і обставин. *Українська мова і література в школі*. 1983. № 8.
62. Розробка з української мови для 9 класу 12-річної школи (І семестр. Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу) // Бібліотечка «Дивослова». 2009. № 6: Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи. І семестр. Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу. 64 с.
63. Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи (ІІ семестр). Бібліотечка «Дивослова». 2009. № 11: Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи. ІІ семестр: Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу. С. 2–64.
64. Романовська Ю. Ю. Семантичні особливості вставних предикативних одиниць. УМЛШ, 1985. № 2.
65. Слинко І. І. Другорядні чи поширюючі члени речення? *Мовознавство*. 1990. № 2. С. 3–11.
66. Слинко І. І. Парадигматика простого речення української мови (двоскладне речення). *Мовознавство*. 1978. № 3. С. 23–31.
67. Слинко І. І. Парадигматика простого речення української мови (односкладне речення). *Мовознавство*, 1980. № 3. С. 22–29.
68. Слинко І. І. Чи є односкладні речення. *Українська мова і література в школі.*, 1980. № 3. С. 48–53.
69. Степаненко М. І. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава : Дивосвіт, 2018. 318 с.
70. Степаненко М. І. Синтаксична і семантична валентність відносних прикметників у сучасній українській мові: монографія. Полтава : Астроя, 2017. 236 с.
71. Степаненко М. І., Українець Л. Ф., Ніколашина Т. І. Співвідношення семантики і структури в системі мовних одиниць: колективна монографія. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 390 с.
72. Тимкова В.А. Семантико-синтаксична структура двоскладних речень із предикатами якості в українській мові: монографія. К. : Кондор, 2005. 134 с.
73. Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. К. : Вища школа, 1968. 226 с.
74. Швець І. Р. Синтаксичні функції інфінітива в сучасній українській літературній мові (Інфінітив у функції другорядних членів речення). Одеса : Вид-во Одеського державного університету, 1972. 58 с.
75. Шрамко Р. Г., Степаненко М. І. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава : Астроя, 2017. 284 с.
76. Явір В. В. Складні випадки визначення членів речення, виражених словосполученням. *Українська мова і література в школі*. 1986. № 5.
77. Яворська С. Перевірка навчальних досягнень із синтаксису простого речення як засіб розвитку критичного мислення учнів. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 12. С. 42–46.
78. Ярошевич І. Частини мови: поняттєво-термінологічний аспект. *Проблеми української термінології*. 2012. №733.
79. Ясак Т. Застосування комп'ютерно зорієнтованих засобів навчання на етапі узагальнення і систематизації знань із синтаксису української мови в 11 класі профільної школи. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 2. С. 35–39.
80. Ясак Т. Мультимедійні дидактичні засоби навчання синтаксису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 7–8. С. 23–28.

14. Інформаційні ресурси

1. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2005. 270 с. Кількість: 50.
2. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: підруч. для студентів філологічних факультетів вищ. навч. закладів. К. : Либідь, 1993. 368 с. Кількість: 44.
3. Заборна М. С. Просте речення. Складні випадки аналізу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 85 с. Кількість: 2.
4. Іваницька Н. Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. К.: Вища школа, 1989. 63 с. Кількість: 30.
5. Ладоня І. О. Українська мова: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2001. 158 с. Кількість: 1.
6. Плющ М. Я., Леута О. І., Гальона Н. П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2003. 287 с. Кількість: 45.
7. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Граматика української мови в таблицях: навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. К. : Вища школа, 2004. 167 с. Кількість: 3.
8. Слинько І. І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: навч. посіб. для студентів філол. факультетів пед. ін-тів / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. К. : Вища школа, 1994. 670 с. Кількість: 351.
9. Сучасна українська літературна мова: підруч. для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. М. Я. Плющ. 6-те вид., стер. К. : Вища школа, 2006. 430 с. Кількість: 13.
10. Сучасна українська мова: підруч. для студентів гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О. Д. Пономаріва. 3-тє вид., перероб. К.: Либідь, 2005. 488 с. Кількість: 10.
11. Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник / С.В. Шевчук, Т.М. Лобода. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Арій, 2008. 384 с. Кількість: 2.
12. Шкуратяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: навч. посіб. для студентів педагогічних навч. закладів / Н. Г. Шкуратяна, С. В. Шевчук. К. : Літера, 2000. 284 с. Кількість: 8.
13. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підруч. для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти. К. : Академія, 2004. 408 с. Кількість: 60.
14. Ющук І. П. Українська мова: підруч. для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. І. П. Ющук. 4-те вид. К.: Либідь, 2008. 640 с. Кількість: 51.